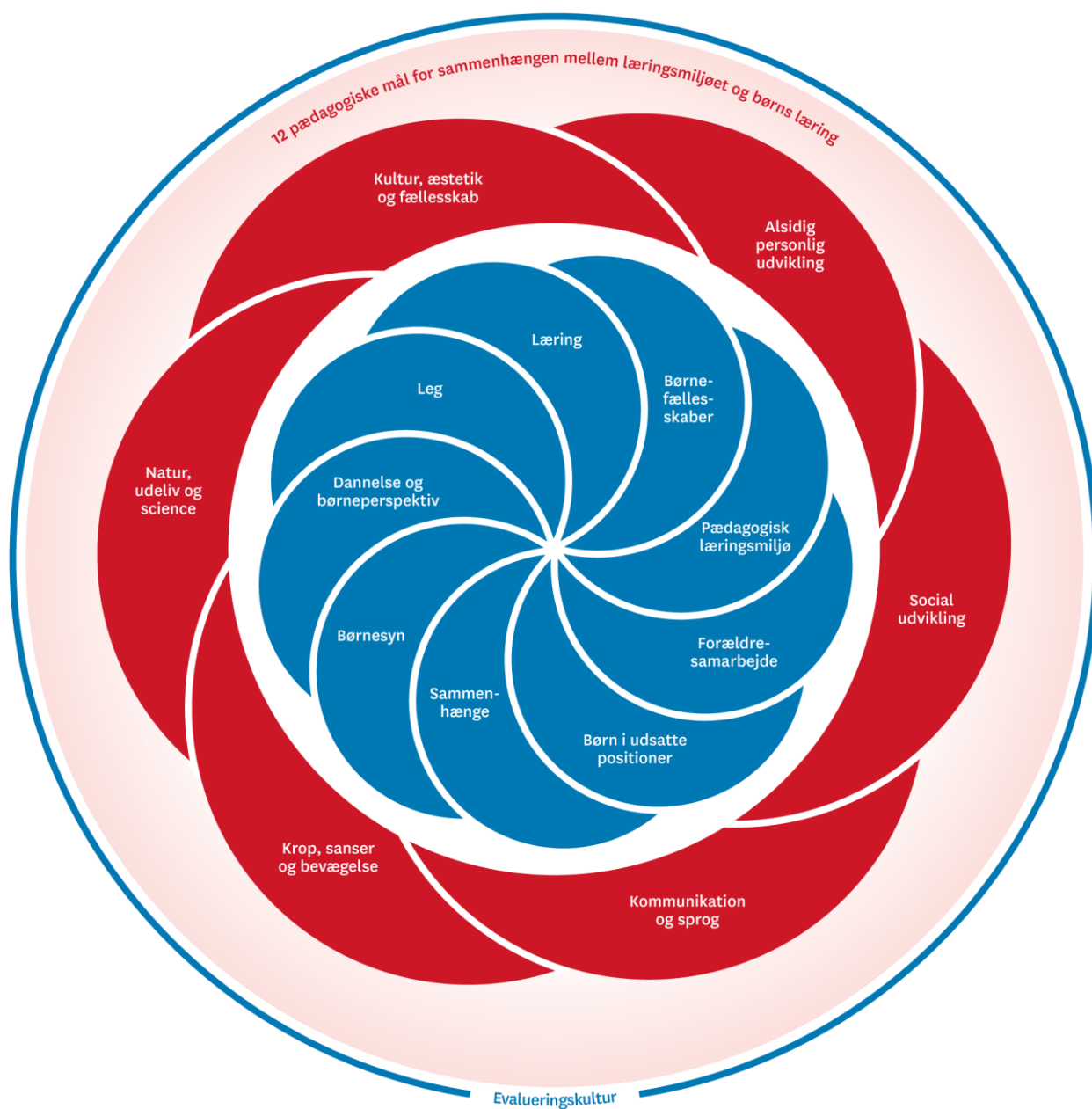

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Sankt Hans Gade 2020

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Børnehuset Sankt Hans Gade ligger på Sct. Jørgensbjerg i Roskilde. Børnehuset ligger i et naturskønt område i nærheden af skov, havn og Kællingehaven. Institutionen er grundlagt i 1964 og husene er charmerende og legepladserne små oaser med masser af gamle træer og buske. Børnehaven har et område på legepladsens, som vi kalder "Vildmarken". Her har vi vores egen lille skov, med bålhytte og gode muligheder for at grave huller og løfte træstammer.

Vuggestuen har et drivhus, hvor børnene, sammen med en voksen, kan dyrke grøntsager, vande grøntsagerne, se dem gro – og nyde resultatet når grøntsagerne er spiseklare.

Både vuggestue og børnehave har plantekasser, hvor børnene planter, sår og vander.

I vuggestuen har vi et stort rytmikrum i kælderen, som blandt andet anvendes når de ældste vuggestuebørn har rytmik på ugentlig basis, til legeaktiviteter på tværs af grupper og af børnehaven til rytmik og leg. Derudover bindes vuggestue og børnehave sammen af vores fælleshus "Lysningen". Her åbner vuggestue og børnehave sammen – og de ældste vuggestuebørn spiser frokost sammen med en gruppe børnehavebørn. Derudover anvendes Lysningen også til leg og pædagogiske aktiviteter.

Vi har plads til 33 vuggestuebørn og 44 børnehavebørn.

Som nyt vuggestuebarn starter man på Hare-, Pindsvin- eller Egernstuen. Vi har valgt at blande små og store børn på stuerne, og derfor er børnene på samme stue med de samme voksne i hele deres vuggestuetid. Det sikrer ro, tryghed, nærvær og stabile tilknytningsrelationer. Der er 2 pædagoger og en medhjælper knyttet til hver stue.

Når børnene er omkring 3 år, rykker de videre i børnehaven. Her er børnene inddelt i 2 grupper med børn i alderen 3-6 år. Der er 2 pædagoger og en medhjælper knyttet til hver gruppe - og børnene er placeret i den samme gruppe, indtil de skal i SFO/skole.

Små og store børn er blandet på stuerne og i grupperne, fordi vi ser en værdi i, at små og store lærer af hinanden.

Børnehaven er funktionsinddelt, dvs at vi har indrettet forskellige læringsmiljøer på stuerne, som børnene frit kan benytte sig af. Vi ændrer løbende på læringsmiljøerne – ud fra børnenes behov.

Børnene kan frit bevæge sig rundt i deres vuggestue og børnehave, når der ikke er planlagte pædagogiske aktiviteter. Det er vigtigt for os, at børnene føler at hele huset er deres – og at børnene kender alle personaler i deres afdeling.

Der er ansat en kostfaglig eneansvarlig i børnehuset. Hun laver morgenmad, formiddagsmad, frokost og eftermiddagsmad til alle børn.

Vi har sølvmærket i økologi og måltidsmærket; hvilket indebærer at vi forpligtiger os på at overholde Sundhedsstyrelsen anbefalinger til små børns kost – og at ca. 75 procent af den mad der serveres i Børnehuset, er økologisk.

Derudover er Børnehuset Sant Hans Gade en skofri institution i perioden 1. september til 1. juni. Det har vi valgt for at skabe et renere miljø for børnene. Når rigtig mange mennesker dagligt har deres gang i huset, hvirvles der meget skidt rundt i luften og på gulvene, hvis man går rundt i huset med sko på. I sommermånederne er vi ude det meste af tiden og derfor er vi ikke skofri i de måneder.

Roskilde Vest består af 7 børnehuse, 1 vuggestue, 1 basisgruppe samt sproggrupperne under Hyrdehøj.

Ud over det Pædagogiske Grundlag arbejder vi ud fra Roskilde Kommunes personalepolitik og Ledelsesgrundlaget:

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/hr>

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/ledelse/ledelsesgrundlag>

Organisatorisk har området én områdebestyrelse, én områdeleder og i hver afdeling, en pædagogisk leder. Herudover er der ansat en afdelingsleder i Troldhøj og i Sproggrupperne ved Hyrdehøj.

Hver afdeling har sit eget særkende, men der er nogle ting, som er fælles for området. Vi har fælles aktiviteter institutionerne i mellem henover året, og har også 3 fælles aftenmøder i personalegruppen hvert år.

Lederteamet i Vest arbejder bl.a. med mod og tillid, hvor vi på den ene side løser de opgaver vi skal, og på den anden side hjælper hinanden med lokale udfordringer.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn

Vores børnesyn kommer til udtryk ved, at vi ser barnet som en person, der har værdi i sig selv, men som også er vigtig i fællesskabet. Vi giver plads til at børnene har lov til at være forskellige og udvikler sig i forskelligt tempo. Ved vores samlinger er den enkelte i fokus, men den enkelte skal også lære at have fokus på de andre. Vi står til rådighed og sidder ofte på gulvet og er i øjenhøjde med børnene. Vi viser med vores ord, mimik og kropssprog at vi vil dem. Vi giver fysisk nærhed med knus, varme og empati, når de har behov for det. Ofte er børnene delt i mindre grupper for at nærvær og nærhed styrkes. Vi er undersøgende på, hvad børnene er optaget af, deres lege, hvad de fortæller, deres tanker og holdninger. Børnene bliver hørt og taget alvorligt bl.a. når vi evaluerer projekter og interviewer børnene i børnehaven. Vi har positive forventninger til børnenes kunnen, så vi opfordrer dem til at gøre tingene selv, så de lærer at mestre livet og deres selvværd styrkes.

Dannelse og demokrati

De daglige samlinger er vigtige platforme, hvor vi øver børnene i at turde være på og dele sine interesser med de andre – men også at kunne mestre at kunne være opmærksom de andre. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe. Det gør vi ved at skabe trygge rammer med alderssvarende krav og forventninger og anerkendende dialog. Vi støtter børnene i at blive lyttende, empatiske mennesker, der føler sig hørt og set og ved at deres mening tæller. Vi lader børnene eksperimentere og bruge deres sanser og lader dem skabe deres egne erfaringer.

Kommunikativt appellerer vi til at børnene giver udtryk for, hvad de har behov for. I børnehaven støtter vi børnene i at udtrykke sig verbalt og varieret. I vuggestuen observerer vi børnenes fysiske initiativer, spirende sprog og følger disse. Ved at bygge en feedbackkultur op, hvor vi lytter til børnenes opfattelse af deres dag, oplever børnene deres værdi. Derfor er det væsentligst, hvordan vi omsætter den feedback børnene kommer med, hvor vi tager højde for dannelse, ligestilling og demokrati.

En dreng siger til en voksen, "jeg kan ikke lide, du skælder mig ud". "Var det dengang, du løb væk, da vi skulle holde samling?", spørger den voksne. "Ja, jeg ville lege", siger drengen. "Okay, det kan jeg godt forstå, det er ikke rart at blive skældt ud. Hvad kan vi gøre ved det?", spørger den voksne. "Du kan bare sige det", giver drengen som ide. "Det vil jeg gerne. Hvad med at vi siger, jeg taler ordenligt til dig, og du gør hvad jeg siger?", foreslår den voksne og venter på drengens respons, da han bliver stille og tænker sig om. Drengen siger, "ja, du skal tale ordenligt, og når jeg kan, gør jeg det du siger". "Okay, det er rart at høre du vil gøre dit bedste, det vil jeg også gerne. Skal vi sige vi har en aftale? Jeg taler ordentligt til dig, og du gør hvad jeg siger, når du kan". "Ja", siger drengen. Denne samtale førte til, at den voksne talte ordenligt og modtog også rettelse fra drengen med accept og et smil, hvis hun hævdede stemmen over for ham eller andre børn. Drengen gjorde sig umage, men når det var tydeligt, han havde modstand mod det den voksne gerne ville, tog den voksne ansvar for at starte en samtale om, hvad der sker med drengen og hvad han havde brug for, for at kunne gøre det der blev sagt. Det handlede ofte om, han var midt i noget, han ikke ville afbrydes i og lige skulle have lidt tid til at gøre sig færdig.

Leg og læring

Vi forstår læring bredt, da læring sker gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen, i vores hverdagsrutiner, spontane aktiviteter og ved at blive udfordret. Vi lægger vægt på at børnene trives. Glade børn lærer bedst. Derfor har vi særligt fokus på trivsel, læring og inkluderende fællesskaber.

Ved at være rollemodel for hvordan vi inviterer børn, forældre og kollegaer ind i det vi laver og i samtaler. Når et barn kommer om morgenen: "Vil du være med? Jeg er ved at vande blomster med de her børn".

En gruppe børn sidder og graver et stort jordhul. Der bliver hentet vand og fyldt i mange gange. Det bliver til en stor mudderpøl. Snakken går livligt mellem børnene. Flere børn kommer til. Fra de startede med at lede efter guld, blev lege til en zoologiskhave, til Heksesuppe. Alt dette forgik ved at børnene deres ideer med hinanden, de sagde ja til hinandens ideer og talte med hinanden. De handlede på den aftale de hurtigt lavede med hinanden. "Så hentede vi vand", siger en, "Ja", siger en anden. En tredje springer op. "Jeg henter det", "Så sagde vi at det var suppe"....."Ja hekkesuppe".

Eller i løbet af dagen; ser vi et barn, der ikke har nogle at være sammen med, inviterer vi ind og siger, "Kom og se hvad vi laver, du kan sidde ved siden af mig"

I hele børnehuset er det tydeligt at vi rummer og værdsætter legen, da legeevnen er grundlæggende for børns udvikling. Det gør vi fordi vi ved at legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af børnenes hverdagsliv i vores børnehus.

Vi lader børnene fordybe sig, bearbejde og udvikle deres personlige læring gennem legen. Vi sikrer os at der er legekroge til alle, at der er plads til de store gruppelege, mindre grupper og alene lege.

Børnene socialiseres, dannes og knytter stærke relationer gennem legen. Vi oplever, jo mere tid børnene har til at lege, des stærkere bliver deres venskaber. Deres fantasi får plads, sproget udvikles, lysten til at være i vuggestue og børnehave bliver stærkere, nysgerrigheden bliver vækket, spørgsmål bliver stillet og der kommer svar gennem legen.

Børnene kan frit bevæge sig rundt i deres vuggestue eller børnehave. For os er det vigtigt at børnene har mulighed for at følge deres nysgerrighed og gå på opdagelse i hele huset. Derved får det enkelte barn også adgang til flere ligeværdige legekammerater og flere og forskelligartede læringsmiljøer.

Vi prioriterer også at de voksne deltager i nogle af børnenes lege, får dermed at gøde og udvikle legen og børnenes legekultur.

Vi holder øje med om alle har en eller flere at lege med. Når det er svært for et barn at etablere lege og relationer, tager vi det seriøst og finder ud af, hvordan vi hjælper det enkelte barn.

Vi siger meget "Ja" til børnenes spontane og selvorganiserede leg, så alle kan få plads i hverdagen til at udleve sine lege.

Ved stuemøder og samtaler om børnenes trivsel, reflekterer vi altid vi altid over, hvordan børnene leger. Vi taler også med børnene om, når de kan, hvordan de trives i legen og hvilken rolle der er gode at have. Vi hjælper igennem de konflikter og svære aftaler der skal laves mellem børnene. Vi værner om spirende legerelationer, ved at give børnene en mulighed for at lege alene på steder, hvor de får ro til at lære hinanden at kende.

Vi tager hensyn til at legen skal have tid og få afbrydelser i vores daglige planlægning.

Børnefællesskaber

Børnene indgår i mange forskellige fællesskaber i hverdagen i vores børnehue. Nogle fællesskaber har barnet selv valgt at være en del af og andre har vi voksne valgt for dem.

Vi ved hvor vigtigt det er at være en del af et fællesskab. At føle at man hører til i en gruppe, at man har værdi som en del af gruppen og at fællesskabet værdsætter en, uanset om man har en god eller dårlig dag. At indgå i et fællesskab er et trygt fundament – men fællesskabet forpligter også. Man har et ansvar over for de andre i fællesskabet og ikke mindst den adfærd man indgår med i fællesskabet.

En dag var der et barn, der var i virkelig dårligt humør over at have fået et "nej" til at komme ind. Han siger: "Jeg vil ikke gå i den her børnehue mere". Den voksne svarer, "øv, jeg kan ellers godt lide, du er her". En af drengens mange venner siger, "Aj, så kan vi ikke lege mere", og ser forbavset ud. Den dreng, der blev sur, siger, "okay, så kommer jeg i morgen". Vennen tager ham i hånden og siger kom.

En stor del af vores arbejde handler om at få det enkelte barn inddraget i meningsfulde fællesskaber, hvor barnet føler sig respekteret og mødt. Derfor har vi også daglige samlinger i grupperne/stuerne. Det bliver her tydeligt for det enkelte barn, at barnet er en del af dette fællesskab og den gruppes identitet.

Vi har faste dage om ugen, hvor børnene indgår i læringsfællesskaber på tværs af stuer og grupper. De fællesskaber kan være dannet ud fra alder, køn, interesse eller legerelationer. Derudover spiser børnene frokost i deres faste spisegrupper. Vi støtter op om de fællesskaber barnet selv vælger at indgå i, ved at vi skaber rum for fællesskabet. Det kan være at en gruppe af børn i en periode har en særlig interesse; de voksne hjælper børnene ved at dyrke deres fællesskab, ved at sætte tid af, skabe rum og finde materialer. Det kan være at denne aktivitet kan foregå på en stue, mens alle de andre børn er på legepladsen.

Der er i løbet af en uge opstået nye relationer mellem tre børn, der ikke plejer at lege sammen. For at de kan få ro til at lære hinanden bedre at kende, får de tre lov til at have puderummet for sig selv i en periode.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal først og fremmest være sjovt at være barn i vores børnehus og børnene skal føle sig velkomne når de møder ind i børnehuset. Når børnene møder ind i institutionen, bliver de mødt af voksne der tydeligt signalerer at barnet er ventet og ønsket i fællesskabet.

Vi voksne er varme, og omsorgsfulde og nærværende i relationen til barnet. Voksne er rollemodeller for børnene, men vi er bevidste om, at en god rollemodel er den der lærer fra sig på en omsorgsfuld og respektfuld måde.

Vi har aldersintegrerede stuer/grupper i hele børnehuset og barnet er i sin gruppe/stue i hele dets vuggestuetid og børnehavetid. Det har vi valgt fordi vi vægter tilknytning højt. Vi tror på at barnets forudsætning for at danne længerevarende og gode tilknytningsrelationer senere i livet, styrkes ved at de tidligt i livet oplever stabile relationer, med voksne og børn. Vi ved at det lille barn investerer meget energi i at knytte sig til de voksne og vi tror på, at det lille barn får øget lyst og motivation til at knytte sig til andre mennesker, hvis barnet oplever,

at de voksne er nogen man kan regne med.

Vi arbejder med aldersintegrerede stuer/grupper, fordi børn lærer af voksne men også af hinanden. Det større barn oplever værdi i at lære fra sig til det mindre barn – og det mindre barn har en det kan se op til og lære af.

At mestre livet er også at kunne indgå i fællesskaber hvor de andre ikke nødvendigvis er som en selv.

Der var en af de store drenge, der gerne ville have langt hår. En af hans venner forstod det ikke og begyndte at tage afstand til sin langhårede ven, da han jo lignede en pige, og holdningen var "drenge leger jo ikke med piger". Den voksne skabte en samtale mellem drengene, hvor de fik mulighed for at udtrykke hver deres perspektiv. Det viste sig, at den langhårede dreng ville have håret langt og have rottehaler, fordi han legede at han var forskellige seje dyr. Rottehalerne var dyrt ører. Drengen der tog afstand, så håret i et nyt perspektiv, hvilket førte til, de legede dyreleg sammen.

Vi har dagligt fokus på at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø. Vi tilrettelægger en dynamisk hverdag med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner, der giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Vi har høj opmærksomhed på at børn har forskellige forudsætninger for at kunne deltage og tilrettelægger vores aktiviteter mest hensigtsmæssigt, så alle børn har mulighed for at blive inkluderet i institutionslivet.

En ny pige fra vuggestuen, var lige startet i børnehaven. Hun var lidt utryk ved alt det nye og havde svært ved komme i gang med at lege. Hun havde brug for at være sammen med en voksen hele tiden. Den voksne indgik i forskellige lege med pigen. Alle de børn der blev tiltrukket af disse lege, blev inviteret til at være med. Der blev det tydeligt, hvilke børn den nye pige havde det godt med. Den voksne sørgede derefter for, den nye pige var så meget som muligt i nærheden af eller legede sammen med de børn. Det førte til, den nye pige lærte dem at kende og tryk nok til at opsøge hendes nye venner på egen hånd.

Samarbejdet med forældre om børns læring

Vi opfordrer til hyppig kontakt og samarbejde med forældrene for barnets bedste. For at sikre barnets trivsel og læring er det vigtigt at vidensdele mellem forældre og pædagogisk personale.

Vi søger at få alle forældre til at se deres barn som et individ i et større fællesskab. For at samarbejdet kan lykkes har det stor betydning at forældrene oplever at de bliver set, hørt og taget alvorlig.

Den mundtlige dialog består af daglig kontakt med informationer om vores iagttagelser og pædagogiske overvejelser, forældrenes input og spørgsmål samt de tilbagevendende samtaler på baggrund af "dialogprofiler". Den mundtlige dialog tager oftest udgangspunkt i det enkelte barn. Der afholdes ligeledes ekstra forældresamtaler ved særlige behov, forældremøder samt diverse sociale arrangementer.

Den skriftlige dialog sker via "dialogprofiler" og Famly. Kommunikationen på Famly tager afsæt i fællesskabet med bl.a. fællesinfo om dagligdagen, pædagogiske overvejelser samt de styrkede læreplaner, men der kommunikeres også individuelt via denne platform.

En dialog om trivsel og læring kunne fx omhandle samarbejdet om barnets selvhjulpethed. Det starter i vuggestuen, hvor der tages udgangspunkt i de allerførste øvelser i at tage tøj af/på og spise selv. Vi understreger, hvor vigtigt det er for barnet at kunne mestre ting, at få succesoplevelser - at kunne selv! Denne dialog fortsætter lige til barnets skal starte i skole. Fokus punkterne ændrer sig løbende i takt med at barnet udvikles og har behov for at mestre ny læring for at kunne begå sig.

Børn i udsatte positioner

Vi arbejder for at børn i udsatte positioner også er en betydningsfuld del af vores fællesskab.

Vi appellerer til, at alle børnene deltager i aktiviteterne og derved bliver en del af et større fællesskab.

Ofte inddeler vi børnene i mindre grupper for at tilgodese deres behov. Her sørger vi for at gruppesammensætningen af børn matcher hinanden.

Derved forsøger vi at få børnene til at spejle sig i de andre børns kunnen ex. sprogligt eller socialt. I børnehaven er der ekstra fokus på at tale med barnet og at se tingene fra barnets perspektiv. Vi tager individuelle hensyn og laver særlige læringsmiljøer. Det aftales hvilke(n) voksen som sørger for at barnet får det voksennærvær, som det har behov for. Samtidig vidensdeles der mellem personale og forældre, for at give barnet en så god dag som muligt her og nu og der aftales hvilke strategier, der skal lægges fremadrettet for at fremme barnets trivsel, udvikling og læring.

Vi benytter os af vores fokusteam når vi har brug for sparring fra andre faggrupper – og Roskildemodellen og herunder børnelinealen er vigtige redskaber for os. Derudover samarbejder vi med eksterne fagpersoner ved behov.

Der var et barn i udsat position, som havde et stort behov for ro omkring sig, for at kunne danne relationer. Derfor oprettede vi en legegruppe. Der blev holdt ti gange. Der var få børn i gruppen, hvilket førte til at børnene gensidigt lærte hinanden at kende og kunne se hvad hinanden var gode til og have det sjovt sammen. Deres styrkede relationer smittede af på hverdagens lege, hvor de alle opsøgte hinanden og legede lidt sammen hver dag.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Når børnene nærmer sig skolestart, tilrettelægger vi den pædagogiske praksis, så der kommer fokus på at børnene bliver forberedte og klar til at mestre de nye krav og vilkår i skolen. Vi danner en skolegruppe og fokus er skoleforberedende pædagogisk praksis. Denne sidste tid i børnehaven har vi ekstra fokus på at styrke børnenes sociale kompetencer, mod til kaste sig ud i det ukendte og ikke mindst evnen til at sige "pyt".

Vi ved at børnene går fra at være de store – til at de er de små, når de kommer i skole. Børnene vil blive mødt med nye udfordringer, krav og nederlag. Derfor øver vi børnene i at turde kaste sig ud i det der er svært (som at være midtpunkt i en samling, tegne hinanden osv) og hjælper børnene til at finde nye veje, når de er lige ved at give op. Vi støtter og trøster stadig, men med større fokus på at barnet skal op på hesten igen.

Vi arbejder på at gøre børnene robuste og opfordrer dem i højere grad til at problemløse, skabe nye forbindelser og muligheder ved at de sætter ord på deres holdninger og ønsker.

Vi øver også børnene i at færdes sikkert i trafikken og at kunne kende bokstaver og tal.

De kommende skolebørn får særlige privilegier og øget ansvar; det kan være at det er dem der får til opgave at hjælpe køkkendamen eller lov til at lege inde uden voksendeltagelse.

Vi taler med børnene om de forventninger de har til at gå i skole, men også de bekymringer de måtte have.

Vi samarbejder med alle de skoler, børnene skal starte på og indgår i de forskellige skolars overgangsprojekter. Derudover har vi tæt dialog med forældre, hvis der bekymringer omkring skolestart, så vi kan samarbejde om at støtte barnet bedst muligt.

Ca. 3 måneder efter barnet er startet i SFO inviterer vi dem til eftermiddagshygge i børnehaven.

Inddragelse af lokalsamfundet

Når vi bevæger os ud i lokalområdet, giver vi børnene ejerskab til området. Vores børnehus ligger i en kommune med mange tilbud og tæt på naturen. Vi går ofte ture i Sankt Hans området, ned til Fjorden eller til de lokale legepladser.

En gang om året arrangerer naboinstitutionen en fodboldturnering for børnehaven, og vi går engang imellem på besøg på hinandens legepladser.

Ofte er vi i Boserup skov, hvor vi tager bussen og får set hele byen på vejen derud. Bussen kører ofte til Musicon, hvor vi oplever en anderledes bydel.

Ved Havnen bruges oplevelsesbassinerne og aktivitetshuset til at kigge efter krabber og fisk.

Af kultur tilbud besøger vi bl.a. Børnenes Kreative Hus og Biblioteket, hvor børnene er på udebane i et trygt miljø. De nævnte steder indbyder alle til oplevelser i nye læringsmiljøer med nye indtryk og læring. Nogle børn har også besøgt stederne med deres forældre, og på den måde skabes også en rød tråd mellem hjem og institution.

Til jul er de ældste vuggestuebørn og børnehaven til julegudstjeneste i Sankt Jørgensbjerg Kirke. Inden dagen har vi øvet os i at synge samler og julesange, som vil indgå i gudstjenesten. Børnehaven går Lucia-optog og slår katten af tønden på det nærliggende plejehjem, samt arrangerer en tur til Brandstationen, som giver ny læring. Bl.a. går børnene hjem i deres hus og tjekker om de har røgalarmer.

På vores ture tales der om alt, hvad vi ser og oplever, og vi mærker at børnene genkender lokalområdet og selv kan bidrage i samtalen. Alle de steder vi besøger er anderledes læringsmiljøer end det vi kan tilbyde i vores børnehus og skaber nye udfordringer og læring.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Når man går en tur gennem vores børnehus, mærker man tydeligt, at her er der plads til børnene og deres forskelligheder. Vi skaber et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, der er rart og trygt at være i. Der bliver jævnligt set på vores indretning, hvor vi i vuggestuen og børnehaven har øje for og indretter rummene efter børnegruppernes behov. Vi aflæser hvad børnene er optaget af og lytter til det de siger og forbedrer rummenes indretning derefter. Det afspejler sig også i vores måde at være sammen på. Det er vigtigt for os at alle børn trives og alle har et ansvar for at passe på hinanden. Der er plads til børnenes følelser – glæde som frustration – alle er rigtige og bliver anerkendt for den man er og det man gør for fællesskabet. Vi har øje for at helheden i omgivelser,

inde og ude, den måde vi er sammen på, hvad vi vælger at omgive børnene med – fysisk, psykiske og æstetisk. Vi ved børnene spejler sig i deres omgivelser og har brug for noget de kan genkende sig selv og andre i. Vi synliggør på en æstetisk måde dokumentation af børnenes egne spor og de temaer vi arbejder med på en genkendelig måde for og med børnene, bla. Ved udstilling af børnenes egne værker.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

En alsidig personlig udvikling kræver at barnet lærer mange forskellige kompetencer. Når det starter i vuggestuen arbejdes der meget med tilknytningen. Når den er på plads, så har barnet overskud og mod på at undersøge og opdage omverdenen. Her er det vigtigt at vi bruger vores tilknytning til barnet, og guider samt opmuntrer det, når vi kan se at det bliver usikkert. Barnet vil med tiden udvikle en tro på egne evner til at mestre forskellige former for udfordringer som kræver engagement, udholdenhed og mod.

Gennem hele barnets tid i vores børnehus er der altid voksne som har fokus på at hjælpe det barnet med at udvikle dets kompetencer. Vi skaber læringsmiljøer som har fokus på at lære børnene at begå sig i fællesskabet, men samtidig også til at det kan klare sig på egne ben og turde tro på at det kan selv. Det handler om at vi opmuntrer og guider barnet til fx at spørge de andre om det må deltage i legen, til at håndtere konflikter, til at blive ved med at øve sig i selv at tage tøj på når det skal på legepladsen, til at komme frem med sin mening / fortælling ved samling eller at bede om mere mad. Vi har fokus på at barnet engagere sig i det som det laver/øver sig i. Det skal selv være med i handlingen for at kunne udvikle sig. Barnets udvikling sker i samspil med alle mennesker det møder, både børn og voksne. Derfor inddrager vi også forældrene og taler om, hvordan de kan støtte deres barns alsidige personlige udvikling derhjemme, så barnet kan begå sig i forskellige arenaer og få lyst til at udforske verden.

For os er det vigtigt at have en åben dialog, om hvorvidt vi gør tilstrækkeligt for et barn vi kan se, har brug for hjælp til at blive støttet i dets personlige udvikling, så den bliver så alsidig som muligt. Hvis et barn mangler mod til at opnå noget, finder vi sammen ud af, hvad der skal til, for støtte barnet bedst muligt.

Et forældrepar er frustreret over, deres søn går over grænsen derhjemme. Han gør alt muligt, han ikke må og eksperimenterer med ting, så der bliver ødelagt meget derhjemme. Han er meget tvær og lukker helt ned, når han bliver irettesat af forældrene.

Personalet taler med forældrene. Da han gør det samme i børnehaven. Kaster mudder på vennerne, hælde alt sæben ud, når han vasker hænder. Personalet og forældrene bliver enige om, at være særlig opmærksomme på drengen og aftaler at tale sammen snart. Dette førte til, at alle lægger mærke til, hvor kreativ og nytænkende han er med sine eksperimenter. På den måde blev et meget negativt syn vendt til et positivt og kompetence løftende syn. Hvilket igen bidrog til at drengen blev mere glad og åben.

Social udvikling

Lige fra barnet starter i Børnehuset er der fokus på dets sociale udvikling. Er der øjenkontakt? Er barnet nysgerrigt og deltagende? Kan det indgå i en tættere relation? Dette og mere til har barnet brug for at kunne for, for at kunne trives og indgå i sociale fællesskaber, hvor det kan udvikle empati og relationer. Allerede i vuggestuen skal det lille barn lære at begå sig. Den sociale udvikling stimuleres i alle de daglige rutiner gennem den tætte voksenkontakt, ved bleskift, måltiderne og ved leg på gulvet. Det gør sig erfaringer hele dagen gennem de forskellige læringsmiljøer.

To børn der starter i børnehaven samtidig er ikke ens. Vi voksne støtter børnene i deres forskelligheder, men viser dem samtidig også at de er i samme situation. Vi indgår alle i fællesskaber som dem vi er. Alle har noget at byde ind med i relationen, aktiviteten og legen, men vi skal samtidig også være modtagelige for andres input. Vi har desuden fokus på at børnene i en meget tidlig alder lærer, hvordan man er en god ven og hvordan man hjælper hinanden.

Det er den voksnes opgave at guide børnene på rette vej, når de oplever en situation, som børnene på grund af endnu ikke

tillærte kompetencer, ikke kan mestre selv.

Læreplanstemaet Social udvikling kan ikke stå alene. Der er samtidig brug for, at barnets alsidige personlige udvikling samt kommunikation og sprog stimuleres, for at barnet kan begå sig i fællesskabet.

For at kunne indgå i en social relation skal børnene udvikle mange kompetencer bl.a. hvordan de leger herunder hvordan de samarbejder og forhandler. Det sker via de forskellige læringsmiljøer, som vi tilbyder og faciliteter. Som pædagogisk personale skal vi skiftevis "gå foran" barnet, "ved siden af" eller "bagved". Vi er med til at gøde legen og relationen mellem børnene, men når vi gør

det, er det samtidig vigtigt, at vi giver plads til børnenes perspektiver, da det er dem som skal gøre sig deres egne erfaringer for at kunne udvikles og dannes.

To piger er virkelige gode venner i børnehaven. De er så opslugte af hinanden, at de ikke lægger mærke til at en dreng forsøger at komme ind i legen. Han beder den voksne om hjælp. Den voksne siger muntert til pigerne, "Hej, I to gode venner. Jeg kan høre og se, at han rigtig gerne vil være med i jeres leg". Pigerne ser på ham med et smil. "Hvordan kan I vise ham, han gerne må være med?". "Vi kan tage hans hånd og spørge ham om han vil være med". Det gør pigerne og tilføjer, "du må gerne få den her ting". Drengen bliver meget glad og går med. Da den voksne møder de tre børn senere og spørger til, hvordan det går, siger de nærmest i kor, "Vi er venner alle tre".

Kommunikation og sprog

For at barnet kan lære at begå sig med andre mennesker, har det behov for at udvikle en form og kommunikation og et sprog. Allerede fra første dag i vuggestuen møder det nye barn det talte sprog, men også det mangfoldige kropssprog med fagter og mimik, som det personalet benytter sig af hele tiden i samspillet med børnene. Vi peger på ting og benævner dem, vi kigger på hinanden og aflæser ansigtsudtryk, vi vinker børnene med os for at få dem til at forstå at vi skal gå denne vej, vi viser "stop-tegnet" med hånden ved fx konflikter. Hele tiden er vi voksne bevidste om at sætte ord på alt som ex følelser, ting, oplevelser, handlinger mm.

Med tiden vil barnet også lære at kommunikere - først med krop og mimik senere med det talte sprog. Undervejs i denne udvikling er vi voksne meget bevidste om at støtte børnene i deres indbyrdes kommunikation ved at "oversætte" mellem dem, indtil de kan gøre sig fuldt forståelige med det talte sprog og selv udtrykke sig i fællesskabet.

Ved eksempelvis Samlingerne sker der meget sprogstimulering - der bliver sunget sange / rim og remser, talt om dagens aktiviteter og vejret - og alt det børnene ellers har på hjertet. Vuggestuen har desuden fælles fokus-ord hver måned - fx "blomst", som der relaterer til det tema der arbejdes med på tværs. Disse ord bruges også af forældrene, så der dannes en bro mellem vuggestue og hjem, når de taler om noget konkret sammen. Foruden Samling oplever barnet gennem en hel dag mange stunder med sprogstimulering; historielæsning, samtale ved frokosten, snak undervejs på ture, gennem leg med sine venner.

Disse gode sproglige færdigheder og sangskatte, børnene har med sig fra vuggestuen, bygger personalet videre på i børnehaven. Her kommer der den vinkel på, hvor personalet lytter mere og mere ind til hvad børnene har på hjertet, støtter op om og personalet giver plads til barnets egen fortælling om sig selv, sine oplevelser, behov, grænser og følelser.

I børnehuset foretrækker vi en god respektfuld tone, der i den grad er bærende af personalet som rollemodeller. Nogle gange bliver voksne vrede, hvis et barn for eksempel gør noget yderst u hensigtsmæssigt og bliver irettesat. Da sikrer vi altid at vi sammen med barnet skaber en rolig nærværende samtale bagefter, hvor vi viser barnet gennem dialog at vi godt kan mødes igen efter der har været dårlig stemning og få talt sammen, på barnets niveau om det der skete, lyttet ind til barnets oplevelse, støttet op sprogligt, hvis barnet mangler ord og nuancer til at udtrykke sig. Vi har i børnehuset særligt fokus på børn med sproglige udfordringer. Når der er behov, søger vi vejledning hos talepædagogen, der derfra vurderer om der er behov for yderligere tiltag.

I takt med at barnet bliver ældre fortæller det mere detaljeret og nuanceret. I børnehaven er der meget fokus på at børnene lære at udtrykke sig og sige deres mening. De børn der finder det svært, får støtte ved at de voksne skaber et trygt rum, hvor de kan øve sig fx ved at lave en lille gruppesammensætningen som matcher barnet. Har et barn sproglige udfordringer, søger personalet vejledning hos talepædagogen, der vurderer om der er behov for yderligere tiltag.

I vores hus er vi voksne også rollemodeller for at der er en respektfuld tone mellem alle. Vi lærer børnene at lytte til hinanden og give respons på det den anden siger. At man godt kan være uenig om tingene og men stadig finde ud af det sammen.

Krop, sanser og bevægelse

I mødet med alle børn i vores børnehus åbner vi for børnenes muligheder for udforskning af kroppens kompetencer. Vi efterlever vigtigheden af at børnene får en fortrolighed med deres krop, og får fysisk som psykisk plads til at undersøge, "hvad kan min krop?"

Det er godt at fornemme sin krop, og vide hvor ens kropsdele er. Det øger kropsbevidstheden og barnet udvikler sig med kroppen.

Fra det lille vuggestue barn kan kravle til det skal i skole med fuld fart på, skal barnets krop lære mange ting. Det kræver mangfoldige sanse- og kropslige oplevelser at nå dertil. I vores børnehus har børnene rig mulighed for disse oplevelser både inde og ude. I vuggestuen er der ex. plads til at børnene alene eller med hjælp fra de voksne kan bygge forhindringsbaner på stuerne, som udfordre deres krop og grovmotoriske udvikling, i det de ser, hvordan de andre børn forcerer banen og selv prøver deres egen kunnen af. Den ene stue har også et legetårn, hvor børnene kan øve sig i at kravle/gå på trapper. Børnehaven har et pudrum, hvor børnene ligeledes kan udfordre deres krops forskellige bevægelsesmuligheder og deres mod til at prøve nye ting fx at hoppe ned fra et høj tårn. Udenfor indbyder legepladsens forskellige læringsmiljøer også til sansning og bevægelse. Børnene kan frit søge hen, hvor de vil for at få passende udfordringer og nye sanseoplevelser. Når vuggestuebarnet nærmer sig børnehavealderen er det også en succes for barnet at få lov til at besøge børnehavens legeplads og få nye kropslige udfordringer og sanseoplevelser i den lille skov "Vildmarken".

Vi voksne er altid opmærksomme på at nogle børn kan have behov for at få en støttende hånd eller opmuntring til at klare nye motoriske udfordringer. Måske skal det lille barn have en hånd at holde i for at turde rutsje ned at vuggestuens store rutsjebane for første gang, eller barnet skal guides i at bruge sin krop rigtigt for selv at komme op/ned af skamlen?

I vuggestuen er der i vinterhalvåret rytmik en gang om ugen på tværs af stuerne, hvor børnene er inddelt efter alder/udvikling. Gruppeaktiviteterne tager udgangspunkt i hvor børnene er rent motorisk. Der bliver fx sunget bevægelsessange, spillet på musikinstrumenter, leget vildt med diverse redskaber og lavet lange forhindringsbaner, spillet bold og hørt afslapningsmusik. Selvhjulpethed hænger også sammen med kroppen og dens muligheder. Vi har meget fokus på at børnene ex øver sig i at tage tøj af/på. Det kræver koncentration og øvelse at få kroppen til at samarbejde med viljen. Finmotorikken med fingrene skal trænes for at kunne få fx strømper på fødderne. Når barnet når skolealderen skal det selv kunne sætte lynlåsen sammen og lukke sin jakke.

Vi danner rammen for fælleslege, hvor vi bruger kroppen og stemmen. Samlet set ønsker vi at alle oplever bevægelsesglæde og tør gøre ting med sin krop, hoppe ned fra noget højt, danse frit, grine

med hele kroppen og dermed blive et helt menneske, der kan danne relationer og få sig et skønt liv.

Natur, udeliv og science

Vores legeplads samt lokalmiljøets natur med marker, skov og fjord giver mange forskellige oplevelser og udfordringer for børnene. Børnene oplever glæde, sansning samt kropslig udfoldelse og de får mulighed for at prøve sig selv af og eksperimentere i de forskellige læringsmiljøer, som de oplever på deres undersøgende færd.

På børnehavens legeplads "Vildmarken" kan børnene lege i den lille skov og opleve glæden ved udeliv, fx når der laves bålhygge. Når et barn får mulighed for sammen med en voksen at tænde bålet med ild, kommer der en naturlig snak om science; Hvordan laver man bål og ild? Hvad kan brænde? Hvor tæt på kan man komme før det bliver for

varmt? Hvordan lugter røg? I sådan en situation oplever barnet også en kommunikativ stimulering, social udvikling samt et fællesskab med de andre omkring bålet.

På legepladsen eller i den fri natur leder børn og voksne efter små insekter og naturfænomener. Disse undersøges på alle tænkelige måder; der røres ved og tales om opdagelsen. Børnene oplever at deres interesse og nysgerrighed har betydning og kan skabe fællesskab. De oplever også en tilknytning til naturen, som de lærer at passe på; "Træder jeg på sneglen, så er den død" og "Jeg skal ikke plukke de blomster, jeg selv har plantet". Når børnene leger med brædder og grene får de en læring om; hvad kan min krop? hvordan får jeg bygget en hule? (science - årsagssammenhæng) og hvordan samarbejder jeg med min ven om projektet? Når vuggestuebarnet laver science med isterninger har processen meget læring: hvad er is? hvordan laves det? hvordan føles og smager det? Læring som barnet senere hen kan bygge videre på med andre oplevelser af is.

Børnene gør sig erfaringer med fra "fra jord til bord", når de dyrker grøntsager i drivhuset, der til sidst spises i fællesskabet.

Kultur, æstetik og fællesskab

Fællesskab fylder meget i vores kultur og institution. Vi skaber læringsmiljøer, hvor der er lige deltagelsesmuligheder for alle børn. I disse fællesskaber lærer børnene om forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. En kulturel tradition med stor værdi vi fejrer, er barnets fødselsdag. Barnet alsidige personlige udvikling stimuleres og udfordres, når det skal rumme glæde og samtidig kunne stå frem og være i centrum. En fødselsdag er samtidig en kobling mellem institution og hjem/baggrund som giver meningsfuldhed for barnet.

Æstetiske oplevelser, som teatertur for børnehaven eller historielæsning, giver børnene mulighed for at dele, spejle sig i og fortolke egne og andres erfaringer og tanker, og mærke sig selv ift. hvordan kroppen reagerer på den stemning som barnet oplever. Via samtaler med børnene stimuleres de sprogligt og lærer at sætte ord på tanker og følelser.

Når vi har aktiviteter med skabende udtryk, viser de voksne ofte hvilke muligheder de givne materialer har. Vi søger at få børnene til at bruge dem på en undersøgende og skabende måde. De mindste børn smager på malingen og bruger fingrene til at male og sanse med. De større børn, har gjort disse erfaringer og eksperimenterer måske mere med at blande farverne. Børnenes fantasi, kreativitet, nysgerrighed og æstetiske sans kommer til udtryk i den skabende proces, og lagres som ny viden og læring. Ved fx maling af en fastelavnstønde, kan flere børn være sammen om processen og dele oplevelsen så den ligeledes bliver en social aktivitet. Samtidig er der et formål med tønden, som skal bruges til tøndeslagning. Dermed skabes den røde tråd for børnene i den gennemgående proces - "Tønden har vi været med til at male". Børnenes kreative udtryksformer bliver altid hængt op eller udstillet og danner grundlag for videre samtale med børnene om, hvordan de har lavet produktet samt hvilke erfaring de har oplevet i processen.

I børnehaven lader vi børnene eksperimentere med alle mulige materialer og redskaber, så de lærer at mestre håndværket f.eks. at brug saks, papir, pap, lim. Så børnene kan omsætte deres ideer til noget fysisk. Bruge deres hænder til at arbejde i en tilfredsstillende proces, så de når til et produkt, børnene kan se og mærke er godt.

En ny treårig pige, der lige er startet i børnehaven, sidder længe med en saks, hvor hun meget koncentreret og systematisk klipper det ene papir i småstykker efter det andet. Hendes mund åbner og lukker i takt med saksen. En anden ny treårig pige sidder i stilhed og kigger længe på klipperiet. Efter noget tid spørger hun pigen, der klipper, "Hvad kaver du?". Pigen der klipper svarer uden at flytte øjnene fra sit arbejde, "jeg klipper", og forsætter. Under hende på gulvet og på bordet, vokser bunken med små trekantede papirstykker.

Evalueringskultur

For at bevare vores nysgerrighed på vores pædagogiske praksis, bruger vi vores ugentlige refleksionsmøde, samt stue/gruppe- og personalemøder til bla. at evaluere. Vi evaluerer løbende på stuen / i gruppen, i afdelingerne og hele huset med udgangspunkt i vores daglige praksis, aktiviteter og pædagogiske mål mm. i fht. det pædagogiske grundlag og læreplanerne. På møderne udarbejdes "Skema til handling", som efterfølgende gennemføres og evalueres løbende i rette forum om det er på tværs i afdelingerne eller stuen/gruppen.

Vi taler ofte sammen i personalegruppen, om hvordan vi kan justere vores praksis efter hvor børnene er og skaber de bedste læringsmiljøer. Vi har bl.a. arbejdet meget med at optimere læringsmiljøet i vuggestuens garderobe, så børnene får tid og ro til selv at øve sig i at tage deres tøj af og på med guidning fra nærværende voksne.

I børnehaven arbejdes der løbende med evaluering af deres pædagogiske aktiviteter i børnehøjde ved bla. at bruge børneinterviews. Disse interviews bruges til videre evaluering af aktiviteterne set ud fra et pædagogisk perspektiv.

Dokumentation

Vi har løbende fokus på, hvordan vi kan dokumentere vores pædagogiske arbejde, både for personalet internt og for forældre. Vi er optaget af, hvordan vi kan dokumentere med børnene på en relevant og vedkommende måde.

Vi bruger forskellige metoder til dokumentation. Vi anvender Famly med billeder og små forklaringer på vores forløb, der beskriver vores målsætninger. Dette gør vi jævnligt med børn, så de har indflydelse på, hvad vi sammen fortæller forældrene.

Vi holder stue-, personale-, refleksions-, evaluerings-møder, der også indeholder dokumentation af det pædagogiske arbejde. Vi filmer og tager billeder, der kan bruges internt til at evaluere fælles over, men også til at hænge op i børnehøjde, lægge på Famly. Nogle gange uden forklaring, så børnene med egne ord, kan beskrive for hinanden, forældre og personale, hvad deres unikke oplevelse var.

Vi arbejder med de tolv pædagogiske mål samt 6 læreplanstemaer i planlægning, evaluering og dokumentationen. Vi vil fortsat øge vores fokus på dette, for at skærpe vores pædagogiske dokumentation.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi evaluerer løbende på arbejdet med den pædagogiske læreplan, på personalemøde, afdelingsmøder, stuemøder og refleksionsmøder – disse evalueringer vil danne grundlag for evalueringen af den samlede pædagogiske læreplan hvert andet år.